

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фінансів та банківської справи**

**Методичні рекомендації
для самостійної роботи студентів
з дисципліни**

«ІНВЕСТИЦІЙНЕ КРЕДИТУВАННЯ»

Електронне видання

**Вінниця
2020**

УДК 336.77(075.8)
В 676

*Рекомендовано до друку вченою радою економічного факультету
Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 5 від 23.12.2019 р.)*

Відповідальні за випуск:

Н. І. Волкова, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри фінансів та банківської справи;

В. В. Волкова, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри фінансів та банківської справи.

Рецензенти:

І. В. Панченко, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри менеджменту та поведінкової економіки Донецького національного університету імені Василя Стуса;

М. А. Наумова, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри математики і математичних методів в економіці Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Волкова Н. І., Волкова В. В.

В 676 Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «Інвестиційне кредитування» / за заг. ред. О. А. Лактіонової. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 52 с.

Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів визначають структуру дисципліни «Інвестиційне кредитування»: перелік тем курсу, основні питання для вивчення та ключові слова за кожною темою. Представлено завдання для самостійної роботи: контрольні питання й тестові завдання для перевірки знань, теми рефератів та завдання для індивідуальної роботи.

Методичні рекомендації призначені для студентів СО «Бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» економічного факультету.

УДК 336.77(075.8)

© Н. І. Волкова, 2020

© В. В. Волкова, 2020

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2020

ЗМІСТ

Передмова	4
Навчальна програма курсу	8
Завдання для самостійної роботи студентів.....	12
Тема 1. Сутність інвестиційного кредиту	12
Тема 2. Банківське кредитування інвестиційних проєктів	17
Тема 3. Організація банківського інвестиційного кредитування	21
Тема 4. Банківська експертиза і оцінка доцільності та ефективності кредитування інвестиційних проєктів	26
Тема 5. Управління ризиками під час інвестиційного кредитування.....	31
Тема 6. Державне інвестиційне кредитування	34
Тема 7. Іпотечне кредитування	37
Тема 8. Лізинг	42
Тема 9. Міжнародне інвестиційне кредитування.....	45
Список рекомендованої літератури.....	49

ПЕРЕДМОВА

Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «**Інвестиційне кредитування**» складені відповідно до профілю освітньої програми 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовки СО «Бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», формують інтегральні, загальні і фахові компетентності та програмні результати навчання, яких набудуть студенти.

Метою дисципліни «Інвестиційне кредитування» є надання студентам необхідних теоретичних основ, методичних рекомендацій і практичних навичок щодо теорії та практики кредитування інвестиційних проєктів, суті інвестиційного кредиту та механізму функціонування процесу банківського інвестиційного кредитування в Україні.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити студентів з сутністю та теоретичними основами інвестиційного кредитування;
- навчити студентів правильно застосовувати методичний інструментарій організації кредитування інвестиційних проєктів;
- дати майбутнім банківським і фінансовим фахівцям знання з сутності різних форм інвестиційного кредиту: державного, банківського, іпотечного, споживчого;
- сформувати у студентів теоретичну і методологічну базу з визначення ефективності інвестиційних проєктів;
- виробити у студентів вміння оцінювати ризикованість інвестиційного проєкту та визначати підходи до мінімізації ризиків.

Відповідно до цих завдань у робочій програмі «Інвестиційне кредитування» міститься комплексне і систематизоване викладення теоретичних та практичних питань кредитних відносин, які виникають в процесі інвестиційного кредитування відповідно до положень банківського законодавства та інших законів України.

Дисципліна «Інвестиційне кредитування» є логіко-послідовною в структурній моделі формування економістів та вивчається на базі дисциплін:

«Політична економія», «Мікроекономіка», «Гроші та кредит», «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Інвестування», «Страховання», «Фінансовий ринок».

Теми навчальної дисципліни взаємопов'язані. Спочатку студенти ознайомлюються із сутністю та способами організації інвестиційного кредитування, а після цього розглядаються окремі види інвестиційних кредитів. Висвітлення цих питань подано на основі глибокого вивчення нормативно-законодавчих документів, що регулюють відносини суб'єктів в Україні щодо надання і отримання інвестиційного кредиту, наукової і методичної літератури з цієї теми.

Для з'ясування ступеня опанування студентами навчального матеріалу з кожної теми дисципліни «Інвестиційне кредитування» наведено перелік завдань для самоконтролю, тестові завдання та рекомендовану літературу.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Загальні компетентності (ЗК):

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК01);

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК02);

Здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК03);

Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій (ЗК04);

Здатність вчитися і опановувати сучасні знання (ЗК05);

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК06);

Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності) (ЗК08);

Здатність виявляти і вирішувати проблеми (ЗК09);

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та

необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України (ЗК10);

Здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК12);

Здатність проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК14);

Здатність бути критичним і самокритичними (ЗК15);

Здатність працювати автономно (ЗК16).

Фахові компетентності (СК):

Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, зокрема бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування) (СК03);

Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач (СК04);

Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку (СК05);

Здатність складати та аналізувати фінансову звітність (СК06);

Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування (СК07);

Здатність здійснювати ефективні комунікації (СК08);

Вміння здійснювати фінансове прогнозування і планування, складати фінансові бюджети у галузі фінансів, банківської справи та страхування (СК09);

Здатність використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування фінансових рішень у галузі фінансів, банківської справи та страхування (СК10);

Здатність надавати консалтингові послуги з питань страхування, оподаткування, інвестиційної, емісійної і посередницької діяльності на фінансовому ринку (СК11);

Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування (СК12);

Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення (СК13);

Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку (СК14).

Програмні результати навчання (ПР):

Вміти застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для прийняття фінансових рішень на рівні домогосподарств, підприємств, фінансово-кредитних установ, органів державної і місцевої влади (ПР03);

Знати методичний інструментарій діагностики стану фінансових систем (державні і місцеві фінанси, зокрема бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування) (ПР05);

Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію (ПР09);

Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем (ПР10);

Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їхнього вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності (ПР12);

Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати (ПР16);

Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань (ПР19);

Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку (ПР27).

Методичні вказівки призначені для використання в навчальному процесі під час підготовки вищою школою фахівців у галузі фінансів і банківської справи, науковцями, а також банками під час прийому на роботу, атестації банківських службовців і посадових переміщеннях. Завдання для самопідготовки і тестові завдання можуть бути підґрунтям для складання навчальних програм з використанням комп'ютерної техніки і в дистанційному навчанні.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА КУРСУ

Тема 1. Сутність інвестиційного кредиту

Інвестиційний кредит як категорія ринкової економіки. Суть та необхідність інвестиційного кредиту. Поняття інвестиційного кредитування як процесу. Специфічні особливості інвестиційного кредитування. Інвестиційний проєкт як об'єкт інвестиційного кредитування. Види та форми інвестиційних проєктів. Основні фази інвестиційного циклу. Прямі та непрямі суб'єкти інвестиційного кредитування. Переваги кредитного методу інвестування інвестиційних проєктів.

Тема 2. Банківське кредитування інвестиційних проєктів

Інвестиційне кредитування як одна з найважливіших функцій банків. Основні завдання та принципи банківського інвестиційного кредитування. Кваліфікація банківських інвестиційних кредитів за різними ознаками. Основні види інвестиційних кредитів. Вибір об'єктів для банківського інвестиційного кредитування.

Тема 3. Організація банківського інвестиційного кредитування

Процес організації банківського інвестиційного кредитування. Стадії кредитного процесу. Основні критерії вибору конкретного механізму інвестиційного кредитування.

Розгляд заявки на інвестиційне кредитування. Вивчення кредитоспроможності та фінансового стану позичальника. Основні фінансові коефіцієнти, що характеризують господарську діяльність позичальника.

Форми забезпечення банківського інвестиційного кредиту. Оцінювання якості застави для позичальників – юридичних осіб та їхня класифікація за рейтингом надійності. Ціна банківського інвестиційного кредиту та фактори, що її зумовлюють. Розрахунок сум погашення заборгованості за інвестиційними позичками. Визначення строку користування інвестиційною

позичкою. Кредитна угода, її призначення, склад і порядок складання. Техніко-економічне обґрунтування розрахунку кредитної пропозиції. Рекомендації банку щодо структури підготовки бізнес-плану.

Тема 4. Банківська експертиза і оцінка доцільності та ефективності кредитування інвестиційних проєктів

Експертиза банком інвестиційного проєкту. Попередній розгляд та аналіз інвестиційного проєкту. Оцінка кредитоспроможності позичальників інвестиційних кредитів. Поглиблений аналіз інвестиційного проєкту. Фінансово-економічна оцінка інвестиційного проєкту. Розрахунок показників ефективності реальних інвестиційних проєктів. Середньозважена вартість капіталу. Чистий приведений дохід. Індекс рентабельності інвестицій. Внутрішня норма дохідності інвестицій. Строк окупності інвестицій. Аналіз чутливості інвестиційного проєкту.

Тема 5. Управління ризиками при інвестиційному кредитуванні

Поняття та класифікація проєктних ризиків, методи їхнього зниження. Визначення кредитних ризиків. Розрахунок показників ризику вкладення інвестицій.

Управління кредитними ризиками у разі інвестиційного кредитування. Управління відсотковими ризиками.

Система заходів щодо зниження ризиків.

Тема 6. Державне інвестиційне кредитування

Зміст і характеристика державного інвестиційного кредитування. Особливості здійснення державного інвестиційного кредитування в Україні. Порядок відкриття та оформлення кредитування державних капіталовкладень.

Поняття податкового інвестиційного кредиту. Економічна основа податкового інвестиційного кредиту. Умови надання податкового інвестиційного кредиту. Переваги податкового інвестиційного кредиту над іншими формами кредиту.

Поняття споживчого інвестиційного кредиту. Цілі, на які видається споживчий інвестиційний кредит. Умови надання споживчого інвестиційного кредиту.

Перелік документів, що надається позичальниками для оформлення кредитної угоди та одержання кредиту. Фактори, які визначають якість споживчого інвестиційного кредиту.

Державне інвестиційне кредитування фізичних осіб. Порядок надання довгострокового державного кредиту молодим сім'ям на будівництво (реконструкцію) житла.

Тема 7. Іпотечне кредитування

Характеристика та основні ознаки іпотечного інвестиційного кредитування. Об'єкти іпотеки. Принципи оцінювання об'єктів нерухомості у разі іпотечного кредитування. Форми вартості, що використовуються у разі оцінювання об'єктів нерухомості. Методи оцінювання об'єктів нерухомості у разі іпотечного кредитування.

Використання фінансового левериджу та методу інвестиційної групи у разі іпотечного кредитування. Особливості оцінювання землі у разі іпотечного кредитування.

Тема 8. Фінансовий лізинг

Поняття та об'єкти лізингу. Основні положення Закону України «Про лізинг». Види лізингу. Лізинг рухомого та нерухомого майна. Фінансовий та оперативний лізинг як джерело фінансування інвестиційних проєктів. Організація опосередкованого лізингу. Учасники лізингових операцій, їхні взаємовідносини та регулювання. Міжнародні лізингові компанії в Україні.

Порядок визначення розміру лізингових платежів.

Графік лізингових платежів, його зміст і порядок складання.

Розрахунок фінансового доходу лізингодавця.

Лізингові контракти, їхнє призначення, види та склад. Стан і перспективи розвитку лізингу в Україні.

Тема 9. Міжнародне інвестиційне кредитування

Міжнародний інвестиційний кредит і його роль у розвитку економіки України. Джерела залучення Україною іноземних коштів. Види іноземного інвестиційного кредиту. Позитивні та негативні наслідки використання іноземного інвестиційного кредиту. Форми іноземних кредитів. Структура Світового банку. Джерела та умови отримання позик ЄБРР: напрями діяльності в Україні. Програма позик малому бізнесу фонду Євразія. Програма інвестування ОПІК. Фонд малих кредитів. Фонд підтримки підприємств у нових західних незалежних державах. Способи використання. Проблема зовнішнього державного боргу та шляхи її подолання. Проблеми іноземного інвестування в Україні.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ТЕМА 1. СУТНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КРЕДИТУ

Глосарій

Інвестиційний кредит

Інвестиційний проєкт

Діагностика

Кредитори

Інвестори

Замовники

Тести

1. Кредитний процес, що очолює сукупність механізмів реалізації кредитних відносин в інвестиційній сфері, – це:

- а) інвестиційний кредит;
- б) інвестиційне кредитування;
- в) інвестиційний менеджмент;
- г) інвестування.

2. Об'єктами інвестиційного кредитування виступають:

- а) будови;
- б) черги будівництва;
- в) пускові комплекси;
- г) всі відповіді правильні.

3. Комплекс заходів щодо підвищення техніко-економічного рівня окремих виробництв, цехів і дільниць на основі впровадження передової техніки та технології, механізації і автоматизації виробництва, модернізації та заміни застарілого і фізично зношеного устаткування новим, більш продуктивним, а також щодо удосконалення загальнозаводського господарства та допоміжних служб, – це:

- а) реконструкція діючих підприємств;
- б) технічне переозброєння діючих підприємств;

- в) розширення діючих підприємств;
- г) правильної відповіді немає.

4. Інвестиційний цикл охоплює такі фази:

- а) передінвестиційну, інвестиційну, виробничу;
- б) передінвестиційну, інвестиційну, післяінвестиційну;
- в) превентивну, інвестиційну, виробничу;
- г) передінвестиційну, інвестиційну, виробничу, контрольну.

5. Прямими суб'єктами інвестиційного кредитування можуть бути:

- а) замовники, кредитори, міжнародні фінансово-кредитні організації та інститути;
- б) замовники, кредитори, страхові компанії;
- в) замовники, кредитори, страхові компанії, фінансово-кредитні організації та інститути;
- г) правильної відповіді немає.

6. Суб'єкти, які розробляють для інвестора інформаційну, науково-технічну, проектно-кошторисну та іншу документацію для реалізації проєкту та одержання інвестиційного кредиту, – це:

- а) інжиніринго-консалтингові фірми;
- б) забудовники;
- в) інвестори;
- г) правильної відповіді немає.

7. Підготовкою бізнес-планів та інших документів для одержання позичок займаються:

- а) інвестори;
- б) міжнародні фінансово-кредитні організації та інститути;
- в) інжиніринго-консалтингові фірми;
- г) правильної відповіді немає.

8. На практиці інвестиційний проєкт як об'єкт реального інвестування може бути:

- а) інвестицій у підвищення ефективності виробництва;
- б) інвестицій у розширення виробництва;
- в) інвестицій у створення нових підприємств;
- г) всі відповіді правильні.

9. Визначення слабких сторін підприємства, а також можливість реабілітації – це:

- а) інвестування;
- б) діагностика;
- в) ревізія;
- г) контролінг.

10. Створюють сприятливі умови для залучення, використання та погашення позичок, які йдуть на фінансування інвестиційної діяльності:

- а) прямі учасники інвестиційного кредитування;
- а) непрямі учасники інвестиційного кредитування;
- в) страхові компанії;
- г) інжиніринго-консалтингові фірми.

11. Суб'єкти, які беруть участь в інвестиційному кредитуванні шляхом надання позичкових гарантій, – це:

- а) страхові компанії;
- б) інвестори;
- в) гарантійні фонди;
- г) всі відповіді правильні.

Задачі

Задача 1. Фірма звернулася з проханням про позичку строком на 1 рік під 20 % річних в інвестиційну компанію, яка виплачує своїм вкладникам по строкових вкладах 4 % щомісяця). Визначити ефективну ставку і чисту прибутковість інвестиційної компанії.

Задача 2. Скільки коштів потрібно інвестувати сьогодні для того, щоб отримати через 10 років 250 тис. грн, якщо ставка дохідності 16 %?

Задача 3. Вартість інвестиційного проєкту становить 300 млрд грн, норма прибутку – 20 %, податок на прибуток – 18 %. Номінальна відсоткова ставка дорівнює 12 %, темп інфляції – 6 %. Розрахувати очікуваний чистий прибуток.

Задача 4. Яку суму потрібно інвестувати під 15 % річних, щоб через рік отримати 300 тис. грн, а через два – 345 тис. грн?

Задача 5. Визначити прибутковість вкладень, якщо Ви вклали 250 тис. грн, а через рік одержали 400 тис. грн.

Задача 6. Скільки коштів треба інвестувати сьогодні, щоб через 3 роки одержати відповідно при прибутковості 30 % річних 3 млн грн? Визначити фактичну та очікувану прибутковість за умови, що банк зменшив ставку прибутковості до 20 %.

Задача 7. Підприємство, що має інвестиційну потребу в 1 700 тис. грн розробило два альтернативні плани фінансування: випуск простих акцій та одержання кредиту. Вартість обох альтернатив становить 16 %. Інвестиційний проєкт строком на один рік незалежно від джерела фінансування інвестицій приносить дохід у розмірі 4 960 тис. грн, собівартість продукції (без відсоткових платежів) становить 3 340 тис. грн.

Контрольні питання

1. У чому полягає необхідність інвестиційного кредиту?
2. Розкрийте особливості інвестиційного кредиту.
3. Дайте визначення інвестиційного проєкту.
4. Дайте визначення інвестиційного циклу.
5. Назвіть основні фази інвестиційного циклу.
6. Дайте визначення проєктного циклу.
7. Назвіть основні етапи проєктного циклу.

8. У чому полягають переваги кредитного методу фінансування інвестиційних проєктів?

9. Поясніть економічну роль інвестиційного кредиту.

10. Розкрийте основні напрями реформування системи інвестиційного кредитування в Україні.

Теми рефератів

1. Роль інвестиційного кредитування в розширеному відтворенні.

2. Непрямі учасники інвестиційного кредитування та особливості їхньої діяльності.

ТЕМА 2. БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

Глосарій

Андеррайтинг

Строкові кредити підприємцям

Ціна інвестиційного кредиту

Регрес

Тести

1. Які банки можуть надавати інвестиційний кредит:

- а) іпотечні;
- б) універсальні;
- в) інноваційні;
- г) всі відповіді правильні?

2. Процес розробки і здійснення комплексу заходів щодо кредитування інвестиційних проєктів охоплює:

- а) залучення коштів для інвестиційного кредитування на фінансових ринках капіталів іноземних і вітчизняних банків, міжнародних фінансових організацій, суб'єктів підприємницької діяльності та приватних осіб;
- б) експертну оцінку інвестиційних проєктів, розробку методів і критеріїв відбору об'єктів кредитування;
- в) розробку разом із позичальником та інвестором фінансових умов здійснення проєктів і вибір оптимальних форм кредитування;
- г) всі відповіді правильні.

3. Специфікою інвестиційного кредитування не є:

- а) обґрунтування життєдіяльності об'єкта кредитування;
- б) облік і розподіл усіх ризиків проєкту;

- в) інвестиційний кредит може бути бланковим;
- г) урегулювання правових аспектів і розробка конкретних скоригованих дій реалізації інвестиційного кредитування.

4. Розвиток економіки та зміна характеру економічних відносин не спричиняють:

- а) появу нових принципів інвестиційного кредитування;
- б) зміну сутності традиційних принципів інвестиційного кредитування;
- в) незмінність традиційних принципів інвестиційного кредитування;
- г) правильні відповіді а) і б)?

5. Який вид банківського інвестиційного кредиту дає змогу фірмі-боржнику запозичити кошти в межах визначеного ліміту, погашати всю суму запозичень:

- а) строкові кредити підприємцям;
- б) револьверні кредити;
- в) довгострокові проєктні кредити;
- г) андеррайтинг?

6. Найбільш ризикованими видами кредитів є:

- а) строкові кредити підприємцям;
- б) револьверні кредити;
- в) довгострокові проєктні кредити;
- г) андеррайтинг.

7. Проєктні кредити можуть надаватися:

- а) з частковим регресом на позичальника;
- б) з повним регресом на позичальника;
- в) на консорціальних засадах;
- г) всі відповіді правильні.

8. Право кредитора пред'являти фінансові вимоги до позичальника, що унеможлиблює припинення інвестиційного проєкту, – це:

- а) паралельний кредит;

- б) консорціумне кредитування;
- в) андеррайтинг;
- г) регрес.

9. Сума ліміту андеррайтингу для одного підприємства не повинна перевищувати:

- а) 10 % власного капіталу банку;
- б) 12 % власного капіталу банку;
- в) 15 % власного капіталу банку;
- г) 20 % власного капіталу банку.

10. На рівень відсоткових ставок за інвестиційними кредитами впливають такі фактори:

- а) зміна відсотків за депозитами;
- б) офіційно оголошений індекс інфляції;
- в) можливості одержання довгострокового інвестиційного кредиту в інших банках на пільгових умовах;
- г) всі відповіді правильні.

Задачі

Задача 1. Проектом передбачено капітальні вкладення в сумі 200 тис. грн. Очікуваний річний прибуток – 70 тис. грн упродовж 5 років. Вартість капіталу – 13 %. Розрахувати період окупності інвестиційного проекту.

Задача 2. Вибрати оптимальний варіант депозитного внеску строком на 1 рік за різних варіантів пропонованих ставок:

- 1) 26 % кварталних;
- 2) 20 % кожні 4 місяці;
- 3) 55 % піврічних;
- 4) 80 % річних.

Задача 3. Проект потребує 700 тис. грн початкових інвестицій та принесе прибуток 1 000 тис. грн через 2 роки. Річна (ефективна) ставка 12 %. Визначити поточну вартість, чисту поточну вартість, індекс рентабельності.

Задача 4. Чи доцільно вкласти 360 тис. грн у проект, який в першому році може дати прибуток 200 тис. грн, у другому – 160 тис. грн і в третьому – 120 тис. грн (ставка дохідності – 10 %).

Контрольні питання

1. Визначте економічну природу банківського інвестиційного кредиту.
2. Охарактеризуйте особливі принципи банківського інвестиційного кредитування.
3. Поясніть сутність строкових кредитів підприємцям.
4. Що таке револьверне кредитування?
5. Розкрийте зміст банківського консорціумного кредитування.
6. Що таке ціна інвестиційного кредиту?
7. Назвіть фактори, які впливають на рівень відсотків за банківськими інвестиційними позичками?
8. Охарактеризуйте модель цінового лідерства.
9. Що таке ставка «прайм-рейт», і як вона визначається?
10. Поясніть роль банківського інвестиційного кредиту в ринковій економіці.

Теми рефератів

1. Форми забезпечення банківського інвестиційного кредиту.
2. Банківська експертиза документів обґрунтування інвестицій позичальника.
3. Механізм інвестиційного кредитування. Критерії, що його визначають.
4. Особливості банківського консорціумного кредитування.

ТЕМА 3. ОРГАНІЗАЦІЯ БАНКІВСЬКОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО КРЕДИТУВАННЯ

Глосарій

Застава

Гарантія

Кредитна заявка

Кредитна лінія

Механізм інвестиційного кредитування

Тести

1. Валютою інвестиційної позички може бути:

- а) національна валюта;
- б) вільноконвертована валюта;
- в) мультивалютні позички;
- г) всі відповіді правильні.

2. Сума кредиту, строк користування ним, сутність та економічний ефект від інвестиційного заходу, що буде прокредитований, відбивається у:

- а) кредитній заявці;
- б) клопотанні;
- в) техніко-економічному обґрунтуванні одержання кредиту;
- г) правильної відповіді немає.

3. Особливістю інвестиційного кредитування є:

- а) кредит не може бути бланковим;
- б) кредит може бути бланковим;
- в) правильні відповіді а) і б);
- г) правильної відповіді немає.

4. Для прийняття рішення про кредитування будівництва нових підприємств позичальник має подати до установи банку:

- а) документи, що підтверджують можливість виконання робіт господарським способом;

- б) копію підрядного контракту на будівництво;
- в) правильні відповіді а) і б);
- г) правильної відповіді немає.

5. Якщо покриття боргових зобов'язань вартістю застави перевищує 140 %, то:

- а) застава легко реалізується;
- б) ціна може коливатися, можливі труднощі з реалізацією;
- в) ціна зменшується, проблеми з реалізацією;
- г) ціна зменшується.

6. Спосіб погашення заборгованості, за якого на кінець періоду залишається значна сума, яку треба погасити:

- а) погашення періодичними внесками;
- б) «амортизаційне» погашення;
- в) метод «Монте-Карло»;
- г) правильної відповіді немає.

7. Якщо покриття боргових зобов'язань вартістю застави дорівнює 140 %, то:

- а) застава легко реалізується;
- б) ціна може коливатися, можливі труднощі з реалізацією;
- в) ціна зменшується, проблеми з реалізацією;
- г) ціна зменшується.

8. Спосіб погашення заборгованості, що здійснюється або однією сумою одночасно після закінчення строку користування позичкою, або періодично (поступово) протягом усього терміну дії кредитної угоди:

- а) погашення періодичними внесками;
- б) «амортизаційне» погашення;
- в) метод «Монте-Карло»;
- г) правильної відповіді немає.

9. Сукупність дій з організації кредитного процесу, його регулювання відповідно до принципів інвестиційного кредитування називається:

- а) страхування;
- б) застава;
- в) механізм інвестиційного кредитування;
- г) правильної відповіді немає.

10. Кількісні параметри, які характеризують господарську діяльність позичальника:

- а) ліквідність;
- б) економічна та фінансова стабільність;
- в) рентабельність;
- г) всі відповіді правильні.

Задачі

Задача 1. До банку надійшла заявка на одержання інвестиційного кредиту на суму 2 400 тис. дол. США терміном на 4 роки. Як заставу підприємство пропонує такі матеріальні та фінансові активи:

- будівля енергоблоку, балансова вартість на дату звернення за кредитом 1 460 тис. дол. США;
- обладнання технологічне нове – 3 120 тис. дол. США;
- пакет акцій АТ «Альфа» – 230 тис. грн;
- ОВДП 7-місячні на суму 410 тис. грн;
- гарантія – порука місцевої адміністрації – 90 тис. грн;
- гарантія – порука комерційного банку – 200 тис. грн.

Визначити, які форми застави прийме банк і чи вистачить їх для одержання кредиту, якщо відомо, що відсоток за кредит становить 19 %; норма амортизації на будівлю енергоблоку – 11 % на рік; норма амортизації

на обладнання – 21 % на рік; курс долара США до гривні – 1 до 25; кредит видається однією сумою і погашається щоквартально рівними частинами?

Задача 2. Банк надав кредит на суму 34 млн грн строком на 6 років під 8 % річних. Погашення боргу повинно проводитися рівними щорічними виплатами в кінці кожного року, з погашенням основної суми боргу та відсотковими платежами включно.

Задача 3. Під заставу підприємство одержало кредит на суму 350 млн грн. на 5 років під 16 % річних. Погашення основного боргу та виплата відсотків передбачаються щомісячно. Визначити величину щомісячних строкових виплат.

Контрольні питання

1. Що таке механізм інвестиційного кредитування?
2. Поясніть критерії вибору механізму кредитування банком інвестиційних проєктів.
3. Назвіть документи, що входять до переліку обов'язкових, які подають до банку для отримання інвестиційного кредиту.
4. Як визначається кредитоспроможність позичальника?
5. Перелічіть основні форми забезпечення банківського інвестиційного кредиту.
6. Поясніть економічну роль застави при банківському інвестиційному кредитуванні.
7. Перелічіть основні способи погашення банківських інвестиційних позичок.
8. Що таке моніторинг банківського інвестиційного кредиту?
9. Поясніть, за якими принципами має проводитися моніторинг банківського інвестиційного кредиту.
10. У чому полягає робота кредитних працівників банку з контролю за інвестиційними позичками.

Теми рефератів

1. Удосконалення відносин між кредитором і позичальником під час здійснення банківського інвестиційного кредитування.
2. Проблеми розвитку інвестиційного кредитування в банках України.
3. Особливості забезпечення кредиту через заставу.
4. Банківське кредитування інвестиційних проєктів у реаліях фінансового ринку.
5. Банківське інвестиційне кредитування в Україні: особливості, проблеми та перспективи розвитку.

ТЕМА 4. БАНКІВСЬКА ЕКСПЕРТИЗА І ОЦІНКА ДОЦІЛЬНОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ КРЕДИТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

Глосарій

Інфляція

Грошовий потік

Точка беззбитковості

Тести

1. Предметом експертизи поданих інвестором документів обґрунтування інвестицій залежно від виду інвестиційного проєкту є:

- а) зведені документи;
- б) первинні документи;
- в) окремі документи обґрунтування інвестицій;
- г) всі відповіді правильні.

2. Наявність і предметність результатів патентного дослідження – це:

- а) попередня експертиза;
- б) юридична експертиза;
- в) технічна експертиза;
- г) економічна експертиза.

3. Справжність документа – використання бланків, наявність підписів, печаток, дат тощо, – це:

- а) попередня експертиза;
- б) юридична експертиза;
- в) технічна експертиза;
- г) економічна експертиза.

4. Відповідність цілей інвестора цілям кредитора, – це:

- а) попередня експертиза;
- б) юридична експертиза;

- в) технічна експертиза;
- г) економічна експертиза.

5. Первинними документами, які використовуються для складання зведених документів, не є:

- а) кошториси;
- б) довідки;
- в) техніко-економічне обґрунтування;
- г) калькуляції.

6. Зведеними документами, які використовуються для складання документів, є:

- а) бізнес-плани;
- б) інноваційні проекти;
- в) техніко-економічне обґрунтування;
- г) всі відповіді правильні.

7. Методика оцінки інвестиційних проєктів, яка є універсальною для всіх сфер діяльності в будь-яких умовах:

- а) UNIDO;
- б) метод визначення строку окупності інвестицій;
- в) метод визначення індексу рентабельності інвестицій;
- г) правильної відповіді немає.

8. Основними критеріями оцінки діяльності замовника не є:

- а) окупність проєкту;
- б) фінансова та виробнича стабільність підприємства;
- в) кредитна історія;
- г) платоспроможність підприємства.

9. До якісних критеріїв оцінки середніх інвестиційних проєктів належать:

- а) соціальні критерії;

- б) невизначеність;
- в) пост-аудит;
- г) критерії науково-технічної перспективності.

10. За допомогою якого чинника можна показати, як змінюється чистий прибуток або прибутковість інвестицій за різних значень обсягу продажів:

- а) впливу інфляції на оцінку інвестицій;
- б) аналізу чутливості проекту;
- в) аналізу беззбитковості;
- г) аналізу еквівалента впевненості.

Задачі

Задача 1. Визначити ціну капіталу за даними таблиці.

Джерела коштів	Частка (d), %	Необхідна прибутковість (ціна джерела), %
Нерозподілений прибуток	3,1	15,2
Привілейовані акції	9,3	12,1
Звичайні акції	34,8	16,5
Позичкові кошти:		
банківські кредити	46,9	19,5
облігаційна позика	5,9	18,6
Разом	100,00	

Задача 2. Підприємство розглядає інвестиційний проект – придбання технологічної лінії. Вартість лінії 18 млн грн, строк експлуатації – 5 років, знос на обладнання вираховується за методом прямолінійної амортизації, тобто 10 % на рік, виручка від реалізації продукції за роками прогнозується в таких обсягах (без ПДВ), тис. грн: 13 200; 13 100; 13 300; 15 000; 12 000. Поточні витрати складають у перший рік – 8 100 тис. грн і в наступні

щорічно збільшуються на 6 %. Ставка податку на прибуток становить 18 %, а ціна авансованого капіталу – 12 %.

Визначити чистий приведений дохід за проектом.

Задача 3. За інвестиційним проектом вартістю 40 млн грн передбачаються грошові надходження $p_1 = 12$ млн грн, $p_2 = 16$ млн грн, $p_3 = 28$ млн грн. За якою ставкою проситиме інвестор у банку кредит, щоб витрати окупилися протягом трьох років, якщо середня кредитна ставка на ринку позичкових капіталів становить 18 %?

Задача 4. Інвестиційний проект характеризується таким потоком платежів, які належать до кінця року (див. табл.). Ставка відсотка прийнята для дисконтування $i = 10$ %. Визначити строк окупності інвестиційного проекту.

Таблиця
(тис. грн)

Рік, t	Грошовий потік, P_k	Дисконтний множник, $1: (1+0,1)^n$	Дисконтований потік
0	-30	1	-30
1	10,0	0,9052	9,052
2	13,0	0,8194	10,65
3	14,0	0,7417	10,38
4	14,0	0,6714	9,40

Задача 5. Компанія вирахувала, що протягом наступних п'яти років щорічно матиме відповідно такі грошові потоки: 11 000, 10 000, 9 000, 8 000, 7 000 дол. США. Фактори еквівалента впевненості за ті самі періоди відповідно будуть такі: 70 %, 60 %, 50 %, 40 %, 30 %. Початкові інвестиції в проект – 16 000 дол. США. Безпечна ставка (дохідність облігацій уряду США) – 12 %. Визначити, чи прийнятний проект, застосувавши метод еквівалента впевненості.

Контрольні питання

1. Які документи дають відповідь на питання обґрунтування інвестицій?
2. Яка послідовність експертизи інвестиційного проекту?
3. Що охоплюють соціальні критерії оцінки інвестиційних проєктів?
4. Що характеризує внутрішня норма дохідності інвестицій?
5. Що охоплює поглиблений аналіз інвестиційного проекту?
6. Які складові охоплює фінансово-економічна оцінка інвестиційного проекту?
7. Перелічіть критерії, які дають змогу банку сформувати інформаційні масиви інвестиційних проєктів.
8. Що таке чистий приведений дохід?
9. Що таке виробничий леверидж?
10. У чому полягає ідея аналізу еквівалента впевненості?

Теми рефератів

1. Методика UNIDO як основа фінансово-економічної оцінки інвестиційного проєкту.
2. Методи оцінки інвестиційного проєкту в умовах невизначеності.

ТЕМА 5. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПІД ЧАС ІНВЕСТИЦІЙНОГО КРЕДИТУВАННЯ

Глосарій

Вартість невизначеності

Гарантований кредит

Позички під заставу

Проектний ризик

Рівень ризику

Фінансові ризики

Хеджування

Тести

1. Сукупність ризиків, які передбачають загрозу економічній ефективності проєкту, що виражається в негативному впливі на потоки грошових коштів, – це:

- а) виробничий ризик;
- б) проєктний ризик;
- в) збутовий ризик;
- г) рівень ризику.

2. Пов'язані зі змінами кон'юнктури ринку:

- а) виробничий ризик;
- б) проєктний ризик;
- в) збутовий ризик;
- г) рівень ризику.

3. Ризики, які важко передбачити: землетруси, пожежі, страйки тощо:

- а) виробничий ризик;
- б) проєктний ризик;
- в) форс-мажорний ризик;
- г) рівень ризику.

4. До методів аналізу ризиків належать:

- а) аналіз чутливості;

- б) метод сценаріїв;
- в) імітаційне моделювання;
- г) всі відповіді правильні.

5. Система заходів протидії ризикам охоплює:

- а) заставні операції та гарантування;
- б) лімітування та страхування;
- в) екаунтинг;
- г) всі відповіді правильні.

6. Гарантії можуть бути таких видів:

- а) обмежена або необмежена;
- б) регульована або нерегульована;
- в) повна або часткова;
- г) всі відповіді правильні.

7. Діяльність від імені та за дорученням одного або кількох страхувальників (страхових компаній) з рекламування, консультування, пропонування страхових послуг та проведення роботи, пов'язаної з укладенням та виконанням договорів зі страховою компанією, – це:

- а) агентська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) хеджування;
- г) лімітування.

8. Фірми, які займаються збиранням, обробкою, аналізом і формуванням різних видів бізнес-інформації, – це:

- а) страхові компанії;
- б) екаунтингові компанії;
- в) фінансові компанії;
- г) лізингові компанії.

9. Фінансування інвестиційних проєктів здійснюється поступово у разі:

- а) лімітування;
- б) екаунтингу;

- в) страхування;
- г) транша.

10. Договір про надання страхових брокерських послуг оформлюється у вигляді:

- а) брокерського висновку;
- б) брокерської угоди;
- в) правильні відповіді а) і б);
- г) правильної відповіді немає.

Контрольні питання

1. Що таке «проектний ризик»?
2. За якими ознаками можна класифікувати проектні ризики?
3. У чому полягає сутність методу дерева рішень?
4. Поясніть основні переваги методу імітаційного моделювання.
5. Поясніть причини виникнення ризиків під час інвестиційного кредитування.
6. Що таке «відсотковий ризик»?
7. Охарактеризуйте заходи щодо зниження ризиків під час інвестиційного кредитування.
8. У чому полягає управління «гепом»?

Теми рефератів

1. Особливості управління кредитним ризиком під час інвестиційного кредитування.
2. Особливості управління проектним ризиком під час інвестиційного кредитування.
3. Особливості управління відсотковим ризиком під час інвестиційного кредитування.

ТЕМА 6. ДЕРЖАВНЕ ІНВЕСТИЦІЙНЕ КРЕДИТУВАННЯ

Глосарій

Державний інвестиційний кредит

Кредитний скоринг

Митний кредит

Податковий інвестиційний кредит

Споживчий інвестиційний кредит

Тести

1. Сьогодні в Україні державне кредитування будівництва та об'єктів виробничого призначення здійснюється за рахунок коштів:

- а) Пенсійного фонду України;
- б) Інвестиційного фонду України;
- в) Інноваційного фонду України;
- г) Фонду державного майна України.

2. Перелік уповноважених банків, яким надається право на обслуговування державних бюджетних коштів, визначається:

- а) Кабінетом Міністрів України і Національним банком України;
- б) Кабінетом Міністрів України і Аудиторською службою України;
- в) Кабінетом Міністрів України і Міністерством фінансів України;
- г) Кабінетом Міністрів України.

3. Відстрочка сплати податку на прибуток, що надається суб'єкту підприємницької діяльності на визначений строк, – це:

- а) державний інвестиційний кредит;
- б) податковий інвестиційний кредит;
- в) споживчий інвестиційний кредит;
- г) митний інвестиційний кредит.

4. Практика кредитування у вигляді відстрочки платежів існує у таких формах кредиту:

- а) комерційний;

- б) споживчий;
- в) комерційний і споживчий;
- г) правильної відповіді немає.

5. Перевагою інвестиційного податкового кредиту можна вважати:

- а) заохочення підприємства в підвищенні ефективності своєї роботи та отриманні прибутку;
- б) можливості отримання податкової пільги;
- в) сплата невеликих процентів;
- г) всі відповіді правильні.

6. Визначальними умовами надання інвестиційного податкового кредиту є:

- а) систематичне отримання позичальником прибутку;
- б) інвестиційна спрямованість у використанні власних фінансових ресурсів інвестора;
- в) наявність економічно обґрунтованого інноваційного проєкту;
- г) всі відповіді правильні.

7. Загальний обсяг ресурсів інвестиційного податкового кредиту на кожен рік визначається:

- а) Кабінетом Міністрів України і Національним банком України;
- б) Кабінетом Міністрів України і Аудиторською службою України;
- в) Кабінетом Міністрів України і Міністерством фінансів України;
- г) Кабінетом Міністрів України.

8. Споживчий інвестиційний кредит видається на:

- а) будівництво індивідуальних житлових будинків з надвірними будівлями;
- б) купівлю будинків дачного типу та будинків у сільській місцевості, що не є основним житлом;
- в) реконструкцію та капітальний ремонт квартир;
- г) всі відповіді правильні.

9. Кредити на будівництво, купівлю, капітальний ремонт та реконструкцію індивідуальних житлових будинків, садових будинків, дач тощо надаються у розмірі:

- а) 25 % кошторисної вартості будівництва;
- б) 50 % кошторисної вартості будівництва;
- в) 75 % кошторисної вартості будівництва;
- г) 100 % кошторисної вартості будівництва.

10. Обов'язковою умовою надання інвестиційного споживчого кредиту є:

- а) страхування об'єктів кредитування на користь банку;
- б) надання рівними частинами;
- в) правильні відповіді а) і б);
- г) правильної відповіді немає.

Контрольні питання

1. Поясніть сутність державного інвестиційного кредитування.
2. Поясніть роль державного інвестиційного кредитування в розвитку національної економіки.
3. Перелічіть фактори, які визначають роль державного інвестиційного кредитування в розвитку національної економіки.
4. Обґрунтуйте сутність податкового інвестиційного кредитування.
5. Охарактеризуйте зміст споживчого інвестиційного кредитування.
6. Розкрийте сутність державного інвестиційного кредитування фізичних осіб.
7. Перелічіть напрями подальшого розвитку споживчого інвестиційного кредитування в Україні.

Теми рефератів

1. Проблеми та перспективи розвитку споживчого інвестиційного кредитування в Україні.
2. Напрями розвитку податкового інвестиційного кредитування.

ТЕМА 7. ІПОТЕЧНЕ КРЕДИТУВАННЯ

Глосарій

Іпотечний інвестиційний кредит

Інвестиційна вартість об'єкта

Капіталізація

Ринкова вартість об'єкта

Фінансовий леверидж

Ліквідаційна вартість об'єкта

Тести

1. Довгострокові інвестиційні позички надаються на строк:

- а) від 25 до 30 років;
- б) від 5 до 10 років;
- в) від 10 до 15 років;
- г) від 20 до 25 років.

2. Аналітична оцінка об'єкта нерухомості, яка базується на знаннях та обліку його фінансового стану, а також перспектив одержання прибутку та чистого доходу:

- а) обґрунтована ринкова вартість;
- б) балансова (бухгалтерська) вартість об'єкта;
- в) ліквідаційна вартість;
- г) фундаментальна вартість.

3. Балансова вартість з урахуванням переоцінки активів на дату оцінки вартості – це:

- а) відновлена вартість;
- б) балансова (бухгалтерська) вартість об'єкта;
- в) ліквідаційна вартість;
- г) фундаментальна вартість.

4. Величина, яка характеризує реально одержаний дохід за мінусом поточних операційних витрат, без урахування фінансових витрат – це:

- а) дійсний ефективний валовий дохід;
- б) чистий операційний дохід;
- в) потенційний валовий дохід;
- г) грошові кошти, які надійшли до виплати податків.

5. Мультиплікатор валових рентних платежів використовується під час оцінки нерухомості методом:

- а) валової ренти;
- б) прямої капіталізації;
- в) відшкодування інвестованого капіталу;
- г) фінансового левериджу.

6. Способом відшкодування інвестованого капіталу не є:

- а) прямолінійне відшкодування капіталу;
- б) повернення капіталу по фонду відшкодування за ставкою доходу на інвестиції;
- в) повернення капіталу по фонду відшкодування за безризиковою відсотковою ставкою;
- г) опосередковане відшкодування.

7. Метод, за якого відшкодування інвестованого капіталу не є обов'язковою умовою у поточний час, та враховується лише поточна дохідність, і не беруться до уваги відрахування на амортизацію кредиту та відшкодування власного капіталу, називається:

- а) валової ренти;
- б) прямої капіталізації;
- в) відшкодування інвестованого капіталу;
- г) інвестиційної групи.

8. Кредитування під заставу нерухомості передбачає ретельний аналіз:

- а) розміру та стабільності доходу клієнта;
- б) розміру заощаджень клієнта та джерела початкового внеску;
- в) динаміки відсоткових ставок у випадку, якщо кредит під заставу нерухомості виданий на основі плаваючої ставки;
- г) всі відповіді правильні.

9. До способів відшкодування інвестованого капіталу не належить:

- а) прямолінійне відшкодування капіталу;
- б) повернення капіталу по фонду відшкодування за безризиковою відсотковою ставкою;
- в) обернене відшкодування капіталу;
- г) повернення капіталу по фонду відшкодування за ставкою доходу на інвестиції.

10. Метод, який передбачає, що відшкодування основної суми інвестованого капіталу здійснюється рівними частинами:

- а) прямолінійне відшкодування капіталу;
- б) повернення капіталу по фонду відшкодування за безризиковою відсотковою ставкою;
- в) обернене відшкодування капіталу;
- г) повернення капіталу по фонду відшкодування за ставкою доходу на інвестиції.

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте місце іпотеки в інвестиційному кредитуванні.
2. Що таке іпотечне кредитування?
3. Перелічіть принципи оцінки нерухомості.
4. Назвіть методи оцінки об'єктів нерухомості, що використовуються під час іпотечного інвестиційного кредитування.

5. Що таке амортизація іпотечного кредиту?
6. Що таке мультиплікатор валових рентних платежів?
7. Що таке коефіцієнт капіталізації, і як він розраховується?
8. У чому полягає властивість фінансового левериджу?
9. Для чого використовується техніка залишкового доходу?
10. Визначіть перспективи розвитку іпотечного кредитування в Україні.

Задачі

Задача 1. Інвестор планує придбати земельну ділянку вартістю 125 тис. грн. За його розрахунками володіння земельною ділянкою має принести щорічний дохід у розмірі 15 %. Для реалізації проекту інвестор одержав кредит під заставу майна у розмірі 125 тис. грн під 15 % річних строком на 4 роки. За умовами договору погашення суми боргу має проводитися рівними платежами, а нарахування відсотків – у кінці року. Складіть план погашення отриманого кредиту.

Задача 2. На продаж виставлено об'єкт нерухомості вартістю 120 тис. грн. Інвестор планує отримати дохід на вкладений капітал у розмірі 8 % річних, вважаючи, що щорічний грошовий потік становитиме приблизно 18 тис. грн. Одночасно інвестор планує відшкодувати свої інвестиції за 3 роки. Визначити коефіцієнт капіталізації, а також можливість відшкодування інвестицій за вказаний строк.

Задача 3. Власник будинку, початкова вартість якого 80 тис. грн, здає його в оренду на 6 років. Після закінчення терміну оренди будинок втрачає свою початкову вартість на 10 %. Визначити: величину щорічного орендного платежу, що вноситься в кінці кожного року, який забезпечив би відшкодування частини втраченого капіталу і дохід на вкладений капітал у розмірі 6% річних; коефіцієнт капіталізації.

Задача 4. Ділянка здається в оренду на 5 років за відсотковою ставкою в розмірі 10 % річних. Поточний дохід залишається постійним і становить

6 тис. грн. Передбачається, що до закінчення строку оренди вартість ділянки зросте на 12 %. Визначити коефіцієнт капіталізації та поточну вартість ділянки.

Теми рефератів

1. Сучасні тенденції розвитку банківської іпотеки в Україні в умовах кризи.

2. Молодіжне іпотечне кредитування в Україні та перспективи його розвитку.

3. Система іпотечного кредитування в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку.

ТЕМА 8. ЛІЗИНГ

Глосарій

Лізинг

Оперативний лізинг

Фінансовий лізинг

Лізингодавець

Лізингоотримувач

Тести

1. Угода, що укладається з метою отримання необґрунтованих податкових та амортизаційних пільг:

- а) дійсний лізинг;
- б) фіктивний лізинг;
- в) лізинг зі змішаним платежем;
- г) лізинг із компенсаційним платежем.

2. Переважна кількість лізингових компаній у світі створені:

- а) банками;
- б) страховими компаніями;
- в) інвестиційними компаніями;
- г) всі відповіді правильні.

3. До непрямих учасників лізингового ринку можна зарахувати:

- а) страхові компанії;
- б) консалтингові фірми;
- в) інвестиційні фонди;
- г) правильної відповіді немає.

4. До основних ознак фінансового лізингу не належить:

- а) короткостроковий характер позики;
- б) довгостроковий характер позики;

- в) господарське відношення до об'єкта як до власності;
- г) можливість реалізації опціону на купівлю лізингоотримувачем об'єкта лізингу за залишковою вартістю після закінчення основного терміну лізингу.

5. Суб'єкт підприємницької діяльності, який передає в користування майно за договором лізингу, – це:

- а) лізингоотримувач;
- б) лізингодавець;
- в) продавець лізингового майна;
- г) консалтингова фірма.

6. До переваг лізингових операцій для комерційного банку можна зарахувати:

- а) високий ступень його рентабельності для банку;
- б) наявність реального матеріального забезпечення;
- в) розширення кола банківських операцій;
- г) всі відповіді правильні.

7. До обов'язкових складових лізингових платежів відповідно до Закону України «Про лізинг» (ст. 16, п. 2) не можна зарахувати:

- а) відсоток за кредит;
- б) комісійну винагороду лізингодавця;
- в) величину амортизаційних відрахувань;
- г) прибуток до оподаткування.

8. Привабливість лізингової операції для комерційних банків пояснюється:

- а) наявністю реального матеріального забезпечення;
- б) відсутністю реального матеріального забезпечення;
- в) високим ступенем його рентабельності;
- г) правильні відповіді а) і в).

9. До складу лізингодавців можна зарахувати:

- а) дочірні лізингові компанії великих банків;

- б) лізингові компанії, створені за галузевою ознакою;
- в) лізингові компанії, створені торговельними фірмами;
- г) всі відповіді правильні.

10. Найпотужнішу групу учасників, що активно функціонують на ринку лізингу в Україні, складають:

- а) дочірні лізингові компанії великих банків;
- б) лізингові компанії, створені за галузевою ознакою;
- в) лізингові компанії, створені торговельними фірмами;
- г) міжнародні лізингові компанії.

Контрольні питання

1. Дайте визначення лізингу, його ознак та організації.
2. Перелічіть основні переваги та недоліки лізингу як джерела фінансування інвестиційних проєктів.
3. Охарактеризуйте об'єкти лізингу.
4. Охарактеризуйте стан лізингового бізнесу в Україні.
5. Поясніть варіанти побудови лізингової угоди.
6. Поясніть перспективи розвитку лізингових відносин в Україні.
7. Назвіть основні форми лізингу.
8. Назвіть основні види лізингу.
9. Перелічіть основні переваги лізингу для комерційних банків.
10. Обґрунтуйте перспективи розвитку лізингового бізнесу в Україні.

Теми рефератів

1. Стан та проблеми розвитку фінансового лізингу в Україні.
2. Формування і розвиток ринку лізингу в Україні.
3. Огляд вітчизняного та світового ринків лізингу.
4. Міжнародний досвід використання лізингових відносин в Україні.

ТЕМА 9. МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КРЕДИТ

Глосарій

Іноземний кредит

Іноземний інвестиційний кредит

Міжнародний банк реконструкції та розвитку

Міжнародна асоціація розвитку

Міжнародна фінансова корпорація

Багатостороннє агентство гарантії інвестицій

Міжнародний центр урегулювання інвестиційних конфліктів

Субкредити

Грант

Тести

1. Іноземний інвестиційний кредит бере участь у кругообігу капіталу на стадії:

- а) під час перетворення грошового капіталу у виробничий;
- б) в процесі виробництва – у формі кредитування під незавершене виробництво;
- в) під час реалізації товарів на світових ринках;
- г) всі відповіді правильні.

2. До видів іноземного інвестиційного кредиту не належить:

- а) державний кредит;
- б) банківський кредит;
- в) комерційний кредит;
- г) іпотечний кредит.

3. До недоліків іноземного інвестиційного кредиту можна зарахувати:

- а) прискорення розвитку продуктивних сил;

б) посилення конкурентної боротьби країн за ринки збуту, сфери застосування капіталу, джерела сировини, за переваги в основних сферах науково-технічного прогресу;

в) інтернаціоналізація виробництва та обміну, утворенню та розвитку світового ринку поглиблює міжнародний розподіл праці;

г) створення сприятливих умов для іноземних приватних інвестицій.

4. До стратегічних довгострокових інтересів України та іноземних кредиторів можна зарахувати:

а) вирівнювання дефіциту державного бюджету, торговельного та платіжного балансів;

б) розвиток малого та середнього бізнесу; трансформацію економіки на основі ринкової рівноваги в новому державному утворенні;

в) входження України у світове товариство без значних соціальних потрясінь;

г) розвиток ринкових інституцій.

5. Порядок розгляду пропозицій про залучення юридичними особами-резидентами іноземних кредитів, повернення яких гарантується:

а) Міністерством фінансів України;

б) Кабінетом Міністрів України;

в) Президентом України;

г) Верховною Радою України.

6. Міжнародний банк реконструкції та розвитку засновано у червні 1944 р. на валютно-фінансовій конференції, що відбулася під егідою ООН у:

а) Бреттон-Вудсі;

б) Гаазі;

в) Базелі;

г) правильної відповіді немає.

7. До групи Світового банку зараховують:

- а) Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР);
- б) Міжнародна асоціація розвитку (МАР);
- в) Багатостороннє агентство з гарантій інвестицій (БАГІ);
- г) всі відповіді правильні.

8. Діяльність Світового банку зосереджена на:

- а) впровадженні антимонопольних заходів;
- б) розвитку торгівлі;
- в) пропагуванні реформ;
- г) всі відповіді правильні.

9. Напрямами діяльності ЄБРР в Україні не є:

- а) ускладнення доступу підприємствам до внутрішніх та міжнародних ринків капіталу шляхом надання гарантій, фінансових консультацій;
- б) надання або участь у позиках та надання технічного сприяння для реконструкції й розвитку інфраструктури;
- в) інвестування акціонерного капіталу підприємств приватного та державного сектора;
- г) гарантоване розміщення цінних паперів, випущених приватними та державними підприємствами.

10. Кошти мінісубкредитів мікро-, малих підприємств (ММП) не можуть використовуватися на:

- а) проекти у сфері обслуговування;
- б) повернення обігових коштів для торгової діяльності;
- в) придбання нерухомості, якщо остання використовуватиметься для виробництва, надання послуг або торгової діяльності;
- г) закупівлю машин (автомобілів, мікроавтобусів, вантажівок, обладнання) для використання на виробництві, у наданні послуг або торгівлі.

Контрольні питання

1. Назвіть цільові функції залучення іноземних кредитів.
2. Перелічіть джерела залучення Україною іноземних коштів.
3. Назвіть функціональні спрямування кредитів МВФ.
4. Охарактеризуйте позитивні риси іноземного інвестиційного кредиту.
5. Охарактеризуйте негативні риси іноземного інвестиційного кредиту.
6. Поясніть сфери діяльності Світового банку.
7. Обґрунтуйте основну мету діяльності ЄБРР.
8. Поясніть причини збільшення обсягу бюджетного дефіциту України.
9. Назвіть способи управління зовнішнім боргом.
10. Охарактеризуйте порядок розгляду пропозицій про залучення юридичними особами-резидентами іноземних кредитів, повернення яких гарантується Кабінетом Міністрів України.

Теми рефератів

1. Роль міжнародного інвестиційного кредиту у розвитку української економіки.
2. Особливості управління державним зовнішнім боргом.
3. Інвестиційне кредитування в Україні Європейським банком реконструкції та розвитку.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Банківський менеджмент: підручник / за ред. О. А. Кириченка, В. І. Міщенко. Київ: Знання, 2005. 831 с.
2. Банківські операції: підручник / за ред. В. І. Міщенко, Н. Г. Слав'янської. Київ: Знання, 2006. 727 с.
3. Вовчак О. Д., Руцишин Н. М. Банківська справа: навч. посіб. Львів: Новий світ, 2010. 560 с.
4. Вовчак О. Д., Руцишин Н. М., Андрушків І. П., Бучко І. Є. Інвестиційне кредитування: навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: Знання, 2013. 227 с.
5. Пересада А. А., Майорова Т. В. Інвестиційне кредитування: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2002.
6. Задоя А. О. Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посіб. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.
7. Капран В. І., Кравченко М. С., Коваленко О. К., Омельченко С. І. Банківські операції: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 208 с.
8. Копилюк О. І., Музичка О. М. Банківські операції: навч. посіб. 2-е вид. випр. і доп. Київ: ЦУЛ, 2012. 536 с.
9. Пересада А. А., Майорова Т. В. Інвестиційне кредитування: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 2002. 272 с.
10. Пересада А. А., Коваленко Ю. М., Онікієнко С. В. Інвестиційний аналіз: підручник. Київ: КНЕУ, 2013. 485 с.
11. Прасолова С. П., Вовченко О. С. Банківські операції: навч. посіб. та практ. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 568 с.
12. Швед В. В., Закладний О. А. Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. 224 с.

Допоміжна

1. Господарський кодекс України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
2. Инвестиционные кредиты 2017. URL: <https://www.priorbank.by/investment-loans>

3. Про банки і банківську діяльність. Закон України № 2121-III, прийнятий Верховною Радою 7 грудня 2000 р. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

4. Про зовнішньоекономічну діяльність. Закон України № 959-XII, прийнятий Верховною Радою 16 квітня 1991 р. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

5. Про споживче кредитування. Закон України № 1734-VIII, прийнятий 15 листопада 2016 р. *Верховна Рада України. Офіційний сайт.* URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1734-19>

6. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг. Закон України № 2664-III, прийнятий Верховною Радою 12 липня 2001 р. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

7. Цивільний кодекс України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

8. Про затвердження Положення про порядок формування та використання банками резервного фонду. Постанова № 334, затверджена Правлінням НБУ 8 серпня 2001 р. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

9. Про затвердження Положення про порядок формування та використання резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями. Постанова № 23, затверджена Правлінням НБУ 25 січня 2012 р. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

10. Про затвердження Правил надання банками України інформації споживачу про умови кредитування та сукупну вартість кредиту. Постанова № 168, затверджена Правлінням НБУ 10 травня 2007 р. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

11. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 р. № 1560-XII. *Офіційний вісник України.* 1992. № 44. Ст. 76.

12. Закон України «Про лізинг» від 21 березня 1998 р. *Відомості Верховної Ради України.* 1998. № 16. Ст. 68.

13. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» від 15 березня 2001 р. № 2239-III. *Офіційний вісник України.* 2001. № 48. Ст. 86.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua>
2. Официальный сайт Межпарламентской Ассамблеи государств-участников Содружеств Независимых Государств (МПА СНГ). URL: <http://www.iacis.ru>
3. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
4. Національний банк України. Річні звіти. URL: <http://bank.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>
7. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
9. ЛігаБізнес-Інформ. URL: <http://www.liga.net>
10. Національне агентство України з питань розвитку та європейської інтеграції. URL: <http://www.investing.org.ua/ua/default/491>
11. Нормативні акти України. URL: www.bdo-ibc.com
12. Офіційний сайт International Business Compass. URL: www.bdo-ibc.com
13. International monetary fund. URL: <http://www.imf.org/external/pubs/>
14. Офіційний сайт «Стартапи та інвестиційні проєкти». URL: <https://startup.ua>
15. Офіційний сайт популярного українського інтернет-журналу, присвяченого ІТ-бізнесу, стартапам та підприємництву. URL: <http://ain.ua>

Навчальне видання

Волкова Неля Іванівна
Волкова Валерія Валеріївна

**Методичні рекомендації
для самостійної роботи студентів
з дисципліни**

«ІНВЕСТИЦІЙНЕ КРЕДИТУВАННЯ»

Електронне видання

Редактор А. О. Цяпало
Технічний редактор Т. О. Алімова

Підписано до друку 19.06.2020 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк – цифровий. Умовн. друк. арк. 3,02
Зам. № 15

Донецький національний університет імені Василя Стуса,
21021, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
серія ДК № 5945 від 15.01.2018 р.